

Samenvatting Interview Katrien De Muynck

Datum: 23/11/2022

Geïnterviewde: Katrien De Muynck

Ik sprak met Katrien De Muynck na het observeren van de lessen muziek- en theaterinitiatie en woordatelier 2.3 - 2.4. Katrien was zien op de dag van de observatie en het interview.

Daarom dat, wanneer ik haar vroeg hoe de lessen gingen, ze vertelde dat ze niet zo goed gingen. Er waren momenten die ok gingen maar ook veel momenten die moeilijk gingen.

Ze kreeg niet wat ze in haar hoofd had. Maar dat kan interessant en leuk zijn, beaamt ze!

Zo was er een opdracht rond 'De Stoomboot' die wat uit de hand liep. Ja, ze waren aan het spelen maar er was geen goed einde aan de opdracht en er was geen goede overgang naar de volgende opdracht. Dat ligt vooral aan zichzelf, zegt ze.

"Ik was er niet toe in staat om er iets van te maken, van die chaos."

Katrien vertelt dat ze vaak probeert om van de chaos iets te maken, om erop in te spelen.

Dat lukte nu niet omdat ze niet ontspannen was.

Je moet dus in de juiste staat van zijn verkeren om met chaos te kunnen werken!

Je moet vrij zijn! Je moet op uw gemak zijn om van chaos iets te maken. Niet resultaatgericht zijn.

Ze vertelt ook dat, omdat er iemand op zit te kijken nu, die vrijheid al wat beperkt is. Ik ben dus, op het moment van observeren, een factor die meespeelt voor de docenten als het gaat over vrijheid en chaos werken.

Op de vraag of beiden lessen chaotisch waren, schudde Katrien haar hoofd. "Bij momenten."

Verklaard ze.

Een vervelend moment was, bijvoorbeeld, dat de leerlingen initiatie opeens achter het doek aan het kijken waren, en het spelletje niet meer aan het spelen waren. Ze waren niet meer aan het raden, ze waren aan het kijken. Dit gebeurde wanneer de leerlingen hun deel van het spel gespeeld hebben.

Dat komt, volgens haar, door een gebrek aan regels in het begin.

Het kader dat gemaakt wordt moet dus van in het begin duidelijk zijn. Wat kan en wat niet kan moet als een paal boven water staan. Hiervoor kunnen verschillende tools ingezet worden.

Een van de tools om de leerlingen bij elkaar te krijgen, is het liedje: "Steeds zachter." Hier verzinnen de kinderen soms andere versies op, zoals: "Steeds luider". Op zo'n moment kan Katrien er in mee gaan om iets als 'crescendo' te leren.

De creativiteit van de leerlingen op het gezette kader hoeft niet afgestraft te worden. Het kan net een leermoment zijn!

Die structuur is belangrijk voor Katrien. Het is een regel geven aan de kinderen op een leuke manier. En wanneer het misgaat, kun je er alleen maar om lachen!

Bij de 2de graad was een vervelend moment wanneer de verhalen verteld werden door de leerlingen. Eerst had Katrien gedacht om ze allemaal tegelijk te laten spelen en vertellen. Achteraf kunnen ze dan een 'best off' doen. Doordat een leerling zei dat die alle verhalen wou horen, is Katrien van gedachte veranderd en is daardoor de opdracht (deels) veranderd. Daar heeft ze eigenlijk spijt van. Er waren al te veel elementen tegelijkertijd die zorgde voor afleiding en prikkels. Hierdoor heeft ze een opdracht die ze voorbereid had niet kunnen doen.

Doordat de structuur wankel was, vinden de leerlingen ruimte voor chaos.

Een groot werkpunt hiervoor, vindt Katrien, is het kijken en luisteren naar elkaar. Dat zijn dingen die ze in vele groepen ziet waar echt aan gewerkt moet worden.

Kijken en luisteren zijn essentieel voor het werken op theater. Wanneer dat niet gebeurt ontstaat er niet productieve chaos.

De term is al een paar keer gevallen, maar wat is chaos voor Katrien nu eigenlijk?

“Ongestructureerd... Voor mij is dat ook ongelofelijk veel prikkels en te veel... Daarom dat ik dat eigenlijk lastig vindt. En je moet eigenlijk wel in een ‘heel goede doen’ zijn om dan in die hele prikkelrijke omgeving toch rustig te blijven en te blijven functioneren. Om er iets mee te doen.’ Ik vraag haar hoe je zo iets zou kunnen doen. Hoe kan je er iets mee maken? Katrien heeft niet direct een antwoord.

Ik vertel haar, nadat ze me vraagt of ik een idee zou hebben, dat ik in haar lessen gezien heb hoe ze het doet. Katrien reageert niet op elke prikkel die de leerlingen naar haar afvuren. Andere docenten zie ik dat wel doen, maar Katrien niet. Sommige laat ze links liggen en sommige rechts. Die prikkels doven uit en verdwijnen.

De prikkelrijke omgeving, een vorm van chaos, kan worden omgezet door prikkels te negeren.

Deze doven langzaam uit en komen niet meer terug.

Een andere vorm om die prikkels om te zetten is om ze net een podium te geven. Geef de breakdancende jongen ruimte om “breakdancepiet” te zijn!

De prikkelrijke omgeving kan ook worden omgezet in een gestructureerde omgeving door ruimte te geven aan zij die de prikkels geven. Hierdoor kunnen ze de prikkels loslaten, waardoor ze ook uitdoven en niet meer terug hoeven te komen. Hier is wel een duidelijk kader voor nodig.

Een combinatie kan ook werken, vertel ik haar.

“Dat is het omgaan met het onverwachtse.” Verklaart ze.

Ze vertelt daarna dat ze een album heeft, vol met Saxofoon en elektrische gitaar, dat ze los heeft gelaten op de leerlingen 2.3 - 2.4. Wat er uitkwam, was fantastisch deelt ze met me.

De leerlingen zijn eerst verward. Daarna wordt de verbeelding enorm geprikkeld. Moest ze de commentaren en de prikkels niet toelaten die tussen deze twee momenten voorkomen, ontnem je hen de kans om iets nieuws te leren kennen.

Wat ook belangrijk is, is om er in gesprek over te gaan. Zo krijgt iedereen de kans om meningen te delen, maar ook meningen te bevragen!

Doordat er even “door de zure appel” gebeten wordt, even die tijd nemen en hen laten delen en babbelen, kan er iets unieks ontstaan. Kan je hun creativiteit voeden! De docent moet erop vertrouwen dat er iets kan ontstaan. Er

Door tijd en vertrouwen kan er vanuit chaos iets nieuws ontstaan.

Niet enkel tijd moet je geven aan de leerlingen. Je mag ook geen verwachtingen aan hen geven. Niet resultaat gericht zijn.

Je moet ook je les durven omgooien, durven kiezen voor een pad dat je niet voorbereid had omdat dat interessant is. Een voorbeeld dat Katrien gaf, is dat er soms bij initiatie iemand een popje of een knuffel meebrengt. Als Katrien er iets mee kan doen op dat moment, dan gebeurt dat ook! Het popje speelt mee!

Je moet ontvankelijk zijn voor de prikkels.

Ook tijd, veiligheid en vertrouwen worden gewaarborgd. Hier kunnen we iets doen!

“Maar wat zou er gebeuren als je dat niet doet?” Vraag ik aan Katrien.

“Wanneer je niet ingaat op wat zij aanbrengen, zullen ze niet genoeg gehoord voelen.

Er moet een evenwicht zijn, want dan is er een gebrek aan flexibiliteit. Een flexibiliteit die zij ook moeten hebben om creatief te kunnen zijn. Er moet ruimte zijn.” Vertelt ze. Ze is ervan overtuigd dat er plaats moet zijn voor ‘uw creatie’ en ‘uw ideeën’. Het stimuleert, volgens haar, het zelfvertrouwen van de leerlingen.

Dit is een nodige afwisseling met de dagschool, volgens Katrien. Daar wordt alles zeer gestructureerd

gedaan en is er geen ruimte.

Sommige kinderen hebben die ruimte nodig om gehoord en gezien te worden. Om te kunnen stralen. Doordat docenten zoals Katrien hen die kans geven, zullen ze later ook open staan voor hun eigen impulsen.

Wanneer dat niet gebeurt, ontbreekt er iets. Er is een uitnodiging die niet verzonden is, waardoor er later in het leven van de leerling een gemis kan ontstaan dat opgevuld moet worden.

Chaos kan kinderen het gevoel geven dat ze gehoord en gezien worden. Door hen de vrijheid, techniek en tools te geven om te creëren, vinden ze iets waar ze dat niet vinden op de dagschool. Ze leren meer over zichzelf daardoor.

Wanneer dat niet/nauwelijks gebeurt, moet er een inhaalbeweging komen.

Of dat allemaal bewust gebeurt, is een andere vraag.

De lesstructuur die Katrien hanteert, is een combinatie van technisch afgebakende opdrachten samen met vrijere opdrachten.

De techniek wordt aangeleerd, zodat ze meer tools hebben om zich creatief te kunnen uiten. Door de techniek onder de knie te hebben, wordt die bijna verplicht om andere dingen te doen, dingen ontdekt. Ook buiten de comfortzone.

Chaos heeft een basis nodig. Er is al iets van kennis/techniek nodig om het toe te kunnen laten. De techniek voedt chaos. Dan wordt chaos interessant. Je geeft ze een tool.

Ik vraag Katrien wanneer ze ingrijpt in de lessen. Wanneer en hoe roept ze halt.

“Wanneer het stoort.” Is haar respons, “Als je iets niet meer kunt doen met voldoende focus.”

Een voorbeeld dat ze geeft is bij initiatie: Als er iemand niet wil meespelen, mag die zeker even aan de kant. Die moet zich dan wel stilhouden of met iets anders dan zinvol is bezighouden. Wanneer dat niet kan, dan grijpt Katrien in. Ze grijpt niet in wanneer de leerling afhaakt. Dat gebeurt nu eenmaal, hoor ik haar zeggen tijdens het interview.

Spel moet vrijwillig blijven.

Chaos hoeft gelukkig niet gevaarlijk te zijn, tenzij ze beginnen te vechten.

Katrien weet nog niet hoe ze dat moet ombuigen. Dat wordt direct geblokkeerd. Er wordt snel en kordaat ingegrepen.

Er hangt wel nog een waardeoordeel aan chaos, merkte we allebei op tijdens het gesprek. Chaos heeft een negatieve klank. Wanneer ik haar vraag of chaos uitnodigend kan zijn, twijfelt ze. Het is het wel, maar dan zou ze het geen chaos noemen, omwille van die negatieve connotatie.

Alhoewel ze zelf een chaotische geest heeft. Ze heeft te weinig orde en tijdsbesef.

Chaos heeft een slechte reputatie.

Ook zou je, volgens Katrien, chaos toe kunnen laten als een creatie tool.

Als er geen overkoepelende structuur is, kan er niet gewerkt worden naar een toonmoment.

Om een toonmoment te maken, kan chaos een voedingsbodem zijn voor alle betrokken partijen, mits een overkoepelende structuur.

We sluiten het interview af met een kleine discussie over impro. Is improvisatie chaos?

Er is veel vrijheid, maar ook een zeer duidelijk kader. Maar om daar een volledig toonmoment van te maken... Dat is lastig. Dat weten we beiden nog niet. Maar we zijn wel geïnteresseerd in dat experiment!

Ik bedank haar voor het interessante interview en wens haar een fijne (les)dag!